

การพัฒนาความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ เรื่องที่ฟังและดู โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย 2 จังหวัดสงขลา

Development of Critical Speaking Ability on Listening and Viewing Through Active Learning of Grade 9 Students at Hatyaiwittayalai 2 School, Songkhla Province

ซานิยาห์ หลีหาต^{1*} และ ศิรญา เต็มรัตน์²
Saniya Leehad^{1*} and Siraya Temrat²

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹ Bachelor of Education Student, Program in Thai Language, Hat Yai University.

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารธุรกิจ, คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

² Lecturer Thai for Business Communication Program, Faculty of Education and Liberal Arts, Hat Yai University.

*Corresponding author, E-mail: Saniya.lee047@hu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ เรื่องที่ฟังและดูก่อนและหลังการใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบบประเมินการพูดวิเคราะห์วิจารณ์และแบบประเมินความพึงพอใจวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะการพูดวิเคราะห์วิจารณ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.48 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกสามารถพัฒนาความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การพัฒนา, การพูดวิเคราะห์วิจารณ์, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Abstract

The purposes of this research were: 1) to compare students' critical speaking abilities regarding listening and viewing before and after the implementation of Active Learning instructional guidelines, and 2) to study student satisfaction toward Active Learning. The sample consisted of 36 Grade 9 students at Hatyaiwittayalai 2 School during the second semester of the 2025 academic year, selected through purposive sampling. The research instruments included Active Learning lesson plans, a critical speaking

assessment form, and a satisfaction questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, and t-test.

The research findings revealed that the average scores for critical speaking skills after the intervention were significantly higher than those before the intervention at the .05 level. Furthermore, students' overall satisfaction with the activities was at a high level (mean = 4.50, S.D. = 1.48). These results demonstrate that Active Learning activities can effectively develop students' critical speaking abilities.

Keywords: Development, Analytical Speaking, Active Learning

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารและการแสดงความคิดของมนุษย์ โดยเฉพาะทักษะการพูด ซึ่งเป็นทักษะที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความคิดเห็น วิเคราะห์ และวิจารณ์ข้อมูลจากเรื่องที่ฟังและดูได้อย่างมีเหตุผล การจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญ โดยเฉพาะความสามารถในการสื่อสารและความสามารถในการคิด ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

ในบริบทของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะสำคัญทั้งด้านความรู้และการคิด โดยเฉพาะทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นองค์ประกอบของทักษะ 3R และ 8C ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ คิดวิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม จากการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนบางส่วนยังมีข้อจำกัดในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ เรื่องที่ฟังและดู เช่น การแสดงความคิดเห็นยังไม่ชัดเจน ขาดเหตุผลสนับสนุน และไม่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่ได้รับกับความเห็นของตนเองได้อย่างเหมาะสม (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง, 2566)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ การอภิปราย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น และช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารและการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2565)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์เรื่อง ที่ฟังและดูผ่านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย 2 จังหวัดสงขลา เพื่อพัฒนาทักษะการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ เรื่องที่ฟังและดูก่อนและหลังการใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในการพัฒนาความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ เรื่องที่ฟังและดู

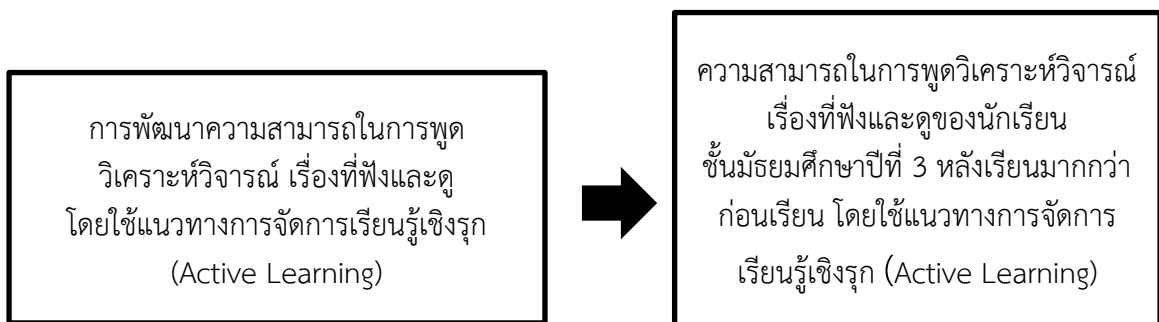
แนวคิด ทฤษฎี

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เรื่องการพัฒนาความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ เรื่องที่ฟังและดู โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย 2 จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งเป็นทักษะการสื่อสารที่สำคัญที่ช่วยพัฒนาความสามารถ ด้านการคิดอย่างมีเหตุผลการแสดงความคิดเห็น และการประเมินข้อมูลจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีหลักการ โดยผู้เรียนต้องสามารถวิเคราะห์เนื้อหา แยกแยะข้อเท็จจริงและความคิดเห็น รวมทั้งสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและมีหลักฐานสนับสนุน การพัฒนาทักษะการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ จึงมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาไทยและการสื่อสารในชีวิตประจำวัน (พีชรินทร์ เชื้อเมืองพาน, 2566)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากกว่าการรับความรู้จากผู้สอนเพียงฝ่ายเดียว โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ คิด วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และทำกิจกรรมร่วมกันในชั้นเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและสามารถพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงได้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก จึงช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2566)

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มาใช้ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูของนักเรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และนำเสนอความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่มีต่อการพัฒนาความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย 2 จังหวัด

สงขลา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย 2 จังหวัดสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/12 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย 2 จังหวัดสงขลา จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาทักษะการพูดวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ฟังและดู จำนวน 1 แผน รวม 6 ชั่วโมง

2. แบบประเมินการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ แบบรูบริก (Rubric Score) จำนวน 5 ด้าน ได้แก่

2.1 การจับประเด็นสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู

2.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

2.3 การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

2.4 การเรียบเรียงความคิดในการพูด

2.5 การใช้ภาษาในการสื่อสาร

แต่ละด้านมีคะแนนเต็ม 4 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 20 คะแนน

3. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่

3.1 ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 15 ข้อ

3.2 ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ จำนวน 3 ข้อ

3.3 ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาทักษะการพูดวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ฟังและดู

ผู้วิจัยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เรื่องการพูดวิเคราะห์วิจารณ์จากเรื่องที่ฟังและดู จำนวน 1 แผน รวม 6 ชั่วโมง โดยมีลำดับการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552 เพื่อที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ หลักการ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อเป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

1.3 ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

1.4 วิเคราะห์และกำหนดสาระการเรียนรู้ เพื่อนำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการพูดวิเคราะห์วิจารณ์จากเรื่องที่ฟังและดู โดยใช้แนวการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ด้านเนื้อหา การใช้ภาษา จำนวน 3 ท่าน ใช้ดุลยพินิจเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) พบว่า ดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

2. แบบประเมินการพูดวิเคราะห์วิจารณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบประเมิน การพูดวิเคราะห์วิจารณ์จากเรื่องที่ฟังและดู (Rubrics Score) โดยมีลำดับการสร้างดังนี้

2.1 กำหนดประเด็นการประเมินการพูดวิเคราะห์วิจารณ์จากเรื่องที่ฟังและดู เพื่อกำหนดเกณฑ์ (Criteria) เช่น การพูดนำเสนอความรู้ความเข้าใจจากเรื่องที่ฟังและดู การวิเคราะห์ข้อมูลจากเรื่องที่ฟังและดู การวิจารณ์ แสดงความคิดเห็นและให้เหตุผลประกอบ การออกเสียงและการใช้ภาษา บุคลิกภาพและความมั่นใจ

2.2 สร้างเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics): จัดทำเกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytical Rubrics) แบ่งระดับคุณภาพเป็น 4 ระดับ คือ ดีมาก (4) ดี (3) พอใช้ (2) และปรับปรุง (1) เพื่อให้การให้คะแนนเป็นมาตรฐานเดียวกัน

2.3 ตรวจสอบคุณภาพ นำเกณฑ์การให้คะแนนการพูดวิเคราะห์วิจารณ์จากเรื่องที่ฟังและดูให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.85 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

2.4 จัดทำเกณฑ์การให้คะแนนฉบับสมบูรณ์ รวบรวมข้อเสนอแนะมาปรับปรุง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บคะแนนก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)

3. แบบประเมินความพึงพอใจ ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบรรยากาศและการจัดการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาและสื่อการสอน ด้านประโยชน์และทักษะที่ได้รับ จำนวน 10 ข้อ โดยมีลำดับการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจจากแหล่งการเรียนรู้

3.2 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ใช้แบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

3.3 นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ด้านเนื้อหา การใช้ภาษา จำนวน 3 ท่าน ใช้ดุลยพินิจ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) พบว่า ดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.90 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

3.3.1 ปรับปรุงแบบประเมินความพึงพอใจตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.2 นำแบบประเมินความพึงพอใจไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยประเมินความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูก่อนเรียน (Pretest)

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด เพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ฟังและดู
3. หลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยประเมินทักษะการพูดวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูหลังเรียน (Posttest)
4. ให้นักเรียนตอบแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์คะแนนความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. เปรียบเทียบผลการพัฒนาความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Samples t-test)
3. วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ เรื่องที่ฟังและดูโดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย 2 จังหวัดสงขลา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ เรื่องที่ฟังและดูก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า หลังจากรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างชัดเจน โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 11.42 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 16.83 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์เพิ่มขึ้น ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ เรื่องที่ฟังและดูก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	df	t	sig
ก่อนเรียน	36	20	11.42	1.84	35	14.82	0.000
หลังเรียน	36	20	16.83	1.48			

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนทักษะการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.83 (S.D. = 1.48) ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียนที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.42 (S.D. = 1.84) เมื่อทดสอบความแตกต่างด้วยสถิติ t-test พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสถิติ t-test สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Samples t-test) พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกสามารถช่วยยกระดับทักษะการพูดวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูของนักเรียนได้

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.50 (S.D. = 1.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีค่าเฉลี่ย 4.54 อยู่ในระดับ มากที่สุด

2.2 ด้านบรรยากาศและการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย 4.48 อยู่ในระดับ มาก

2.3 ด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 4.38 อยู่ในระดับ มาก

ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ผู้วิจัยจัดขึ้น เนื่องจากกิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ได้แสดงความคิดเห็นและได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์จากเรื่องที่ฟังและดูอย่างหลากหลาย

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ เรื่องที่ฟังและดู โดยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย 2 จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มีต่อทักษะการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ เรื่องที่ฟังและดูหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 11.42 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 16.83 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน และเมื่อทดสอบความแตกต่างด้วยสถิติ t-test พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.50 แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ที่จัดขึ้นสามารถกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สามารถช่วยพัฒนาความสามารถในการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ เรื่องที่ฟังและดูของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ได้ฝึกคิด วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน ส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการพูดวิเคราะห์วิจารณ์ได้ดียิ่งขึ้น (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2564)

ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะ

การคิดวิเคราะห์และทักษะการสื่อสารของผู้เรียน (พงศกร สดแสงจันทร์, 2566) นอกจากนี้ ความพึงพอใจของนักเรียนที่อยู่ในระดับมากที่สุดยังสะท้อนให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ครูผู้สอนควรนำรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกไปปรับใช้กับการสอนทักษะ การพูดวิเคราะห์ วิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง โดยไม่จำกัดเพียงแค่นิพนธ์ตามตำรา แต่ควรนำประเด็นทางสังคมที่ทันสมัยหรือสถานการณ์ที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กำลังให้ความสนใจมาเป็นหัวข้อในการฝึกพูด เพื่อให้การเรียนรู้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและกระตุ้นให้นักเรียนอยากแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
2. ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ครูควรลดบทบาทจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เพียงอย่างเดียว มาเป็นผู้อำนวยความสะดวก ที่ให้คำปรึกษาและยอมรับความหลากหลายทางความคิดของนักเรียน การสร้างบรรยากาศที่นักเรียนไม่รู้สึกรังวลต่อการพูดผิดหรือถูก จะช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย และกล้าที่จะคิดวิเคราะห์ในมิติที่กว้างขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
3. ควรสนับสนุนให้มีการนำสื่อมัลติมีเดีย หรือสื่อออนไลน์มาเป็นเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์ วิเคราะห์ เช่น การวิเคราะห์ข่าวจากสื่อสังคมออนไลน์ หรือการวิเคราะห์สื่อวิดีโอสร้างสรรค์ เพื่อให้นักเรียนเห็นภาพประกอบที่ชัดเจนก่อนการฝึกพูด วิธีนี้จะช่วยแก้ปัญหาทักษะการฟัง การดู และการพูดที่เคยเป็นจุดอ่อน (อ้างอิงจากผล O-NET) ให้พัฒนายิ่งขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม
4. ควรมีการศึกษาผลของกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่มีต่อทักษะภาษาไทยในด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หรือทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เพื่อให้เห็นภาพรวมของประสิทธิภาพการสอนรูปแบบนี้ ในการพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในภาพรวม
5. ควรศึกษาตัวแปรเพิ่มเติมนอกเหนือจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น ศึกษาเรื่องความมั่นใจในตนเอง (Self-confidence) หรือความวิตกกังวลในการพูดต่อหน้าชุมชน (Speech Anxiety) ของนักเรียนโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย 2 เพื่อหาแนวทางในการเสริมสร้างบุคลิกภาพและความกล้าแสดงออกควบคู่ไปกับทักษะวิชาการ
6. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสังเกตพฤติกรรมหรือการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักเรียนเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 ภาคเรียน เพื่อศึกษาถึงความคงทนของทักษะการพูดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และติดตามว่านักเรียน ได้นำทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่นหรือในชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิราภรณ์ มะโนราช. (2567). การพัฒนาทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2566). การออกแบบและการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning). กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

- พงศกร สดแสงจันทร์. (2566). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านการอภิปรายเพื่อพัฒนาการคิดวิจารณ์ญาณ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พัชรินทร์ เชื้อเมืองพาน. (2566). การคิดวิเคราะห์และการวิจารณ์เชิงสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2564). เทคนิคการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิมพ์นธ์ เตชะคุปต์. (2565). การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร. (2564). การจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง. (2566). การศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: openbooks.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2564). Active Learning แนวคิดและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.